

направлення таких матеріалів у зв'язку з проведенням оперативно-розшукових заходів, що тривають і припинення яких може негативно вплинути на результати кримінального провадження.

Участь прокурора у провадженні негласних слідчих (розшукових) дій в ході розслідування грабежів та розбійних нападів

Кушнерик Ю.А., здобувач кафедри кримінального процесу Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка

Негласні слідчі (розшукові) дії є новим інститутом кримінального законодавства України, який з'явився з прийняттям нового КПК у 2012 році. Проте за короткий час його ефективність і значимість для розслідування злочинів підтвердилася практикою. Так, досить багато обставин, які підлягають доказуванню в кримінальному провадженні, слідчому вдається встановити саме в результаті проведення таких дій.

В ході розслідування грабежів та розбійних нападів значна кількість доказової інформації отримується якраз в ході провадження негласних слідчих (розшукових) дій, зокрема, пов'язаних із втручанням у приватне спілкування (§2 глави 21 КПК України). Так, в ході розслідування грабежів та розбійних нападів за допомогою негласних слідчих (розшукових) дій слідчий може встановити особу злочинця, співучасників, їх роль у вчиненні злочину, місцезнаходження злочинців та майна, здобутого злочинцями під час нападу тощо. Особливого значення негласні слідчі (розшукові) через їх конспіративний (прихований) характер набувають в ході розслідування злочинів досліджуваного виду, що вчиняються організованими злочинними угрупованнями або менш складними за формою злочинними групами.

Водночас проведення негласних слідчих (розшукових) дій завжди пов'язане з обмеженням конституційних прав особи на особисте життя, приватне спілкування тощо, тому роль прокурора – процесуального керівника досудовим розслідуванням під час їх проведення є досить важливою. Прокурорський нагляд є гарантією забезпечення законності та дотримання прав громадян при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. Саме тому чинний КПК України наділив прокурора широкими повноваженнями із здійснення прокурорського нагляду за проведенням таких дій.

Проблемним питанням проведення негласних слідчих (розшукових) дій присвячені роботи багатьох вітчизняних вчених – фахівців в галузі кримінального процесу, оперативно-розшукової діяльності та криміналістики, зокрема В. В. Гевка, С. Ю. Ільченка, О. В. Капліної, В. Т. Маляренка, М. Я. Никоненка, Д. П. Письменного, М. А. Погорельського, В. А. Селюкова, Д. Б. Сергєєвої, С. М. Стахівського, О. Ю. Татарова, В. М. Тертишника, В. П. Шибіко, М. Є. Шумила, М. С. Цуцкірідзе та інших. Загалом праці вказаних вчених були скеровані на дослідження нормативного врегулювання інституту негласних слідчих (розшукових) дій та на окремі проблемні питання їх проведення. Участі прокурора у їх провадженні у науковій літературі уваги приділено, на наш погляд, не достатньо. Представлені у криміналістичній літературі окремі аспекти

методику розслідування грабежів та розбійних нападів також інформації про такий засіб розслідування, як негласні слідчі (розшукові) дії, даних не містять.

На наш погляд, прокурор виконує одну з ключових ролей при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій під час розслідування грабежів та розбоїв, оскільки має широкі повноваження щодо їх ініціювання та отримання дозволу на проведення, у процесі їх проведення та після їх проведення на етапі оцінки отриманої інформації і визначення її доказового значення.

Так, прокурор є суб'єктом, який має право самостійно ініціювати проведення негласних слідчих (розшукових) дій за наявності для того фактичних підстав. Більше того, така негласна слідча (розшукова) дія як контроль за вчиненням злочину, що застосовується під час розслідування грабежів та розбійних нападів стійкою групою осіб, не може бути ініційована ніким, крім прокурора. При цьому рішення прокурора в цьому випадку є юридичною підставою для проведення певної негласної слідчої (розшукової) дії.

Фактично прокурор вирішує питання про наявність достатніх підстав для проведення усіх негласних слідчих (розшукових) дій, приймаючи рішення про їх проведення чи погоджуючи клопотання слідчого про це. Прокурор також, здійснюючи нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням, уповноважений доручати слідчому, органу досудового розслідування, відповідним оперативним підрозділам проведення у встановлений ним строк негласних слідчих (розшукових) дій, давати вказівки щодо їх проведення (ст. 36 КПК України).

Ст. 246 КПК України передбачає, що слідчий повинен повідомити прокурора про проведення певних негласних слідчих (розшукових) дій та про отримані результати. Відповідно прокурор має право заборонити проведення або припинити подальше проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Прокурор також приймає рішення про засекречування чи розсекречування матеріальних носіїв інформації, отриманої в результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Підсумовуючи викладене та аналізуючи повноваження прокурора під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій в ході розслідування грабежів та розбійних нападів, необхідно зазначити, що прокурор зосереджує свою увагу не лише на законності прийнятих слідчим процесуальних рішень, але й на обґрунтованості проведення у кримінальному провадженні окремих негласних слідчих (розшукових) дій. Коригування дій слідчого здійснюється прокурором шляхом надання обов'язкових для виконання письмових доручень та вказівок щодо проведення вказаних дій. Важливим залишається і право прокурора брати участь у проведенні слідчих (розшукових) дій, а у необхідних випадках – особисто їх проводити.